

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра методики музичного виховання та диригування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХОРОВИЙ КЛАС І ПРАКТИКУМ

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)
за першим (бакалаврським) рівнем

Спеціальність 014 Середня освіта
(за предметними спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 29 серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Хоровий клас і практикум
Викладач	Зваричук Жанна Йосипівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування.
Контактний телефон викладача	067 764 30 54
Е-mail викладача	credoif@ukr.net
Формат дисципліни	очна, заочна
Обсяг дисципліни	9 кредитів, загальна кількість годин - 270, з них: аудиторних-115, самостійна робота-155;
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	8 год

2. Анотація до курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Хоровий клас і практикум» є теоретичні засади хорового виконавства та культури вокально-хорового співу, методичні принципи формування практичних навичок роботи з хором, практика співу в хоровому колективі, що забезпечує процес мистецько-виконавської освіти бакалаврів, формує їх професійний фаховий розвиток і є необхідним для майбутньої практичної музично-педагогічної творчості, музично-виконавської культури та спонукає до професійного росту та самовдосконалення.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання навчальної дисципліни “Хоровий клас і практикум” полягає у формуванні педагогічних засобів професійного розвитку та процесі професійної підготовки бакалаврів освітнього напрямку 014 Середня Освіта (Музичне мистецтво) в оволодінні науково-теоретичними та практичними основами роботи з хоровими колективами, як складової навчальної дисципліни музично-виконавської освіти у вищій школі, та всіх профільних дисциплін диригентської освіти; розширити і професійно загострити тематику теоретичної, методичної та практичної підготовки майбутнього хормейстера, вихованні необхідних практичних навичок і вмінь по керуванню хором. Дисципліна «Хоровий практикум» є однією з профільюючих дисциплін, що визначають кваліфікацію випускника як викладача, хормейстера, керівника хорового колективу, вчителя музичного мистецтва в школі.

Дисципліна дає основні знання про практичні методи роботи з хоровим колективом.

Досягнення мети передбачає опанування майбутніми педагогами-музикантами **змісту** курсу, що виявляться у:

- фаховому та культурному зростанні засобами вокально-хорової роботи, усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійних якостей;
- формуванні фахової компетенції у процесі диригентської хорової підготовки, де поєднуються загально-професійна і спеціальна фахова складові, як здатність до виконавської діяльності;
- здатності до системної апперцепції і інтеграції галузевого знання та вміння долати поставлені завдання та мету у педагогічній та виконавській реальності;
- здатності і уміннях використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку художнього розвитку людини;
- формування комплексу знань, умінь і навичок, що забезпечує його спроможність використовувати у практичній діяльності;
- навичках самостійної роботи та навчання.

Цілі вивчення дисципліни “Хоровий практикум” є:

- фахове та культурне зростання засобами вокально-хорової роботи, усталений професійний інтерес до безперервного оновлення індивідуально-професійних якостей;
- навчити студентів розуміти нескладні хорові твори для однорідного чи мішаного складу;
- навиків практичної роботи з хором та засвоєння ними всього багатогранного комплексу вокально-хорових засобів музичної виразності;
- розвивати творчу уяву, художній смак, вміння розкривати творчий задум композитора.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність.

Здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у галузі хорового виконавства та середньої освіти у процесі навчання основ теорії і практики вокально-хорової роботи, художньо-творчого розвитку учнів через хоровий спів як форми роботи на уроках музичного мистецтва, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації виконавського процесу у творчій діяльності так і навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності.

- здатність учитися, вміння застосувати набуті базові знання на практиці;
- знання предметної області та розуміння професійної діяльності;
- дотримання етики та толерантність в професійній діяльності;
- здатність до пошуку, вивчення та аналізу нової інформації з різних джерел;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо, комунікабельність та адаптація в різних ситуаціях;
- здатність працювати в команді;
- наполегливість у досягненні мети.

Професійні (спеціальні фахові компетенції)

- базові знання про основні напрямки розвитку хорового виконавства; знання вітчизняної історії хорової музики;
- здатність користуватися символікою і сучасною термінологією музичної мови;
- базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; навички використання програмних засобів набору нот і навички роботи в комп'ютерних мережах, використовувати інтернет-ресурси для пошуків нового репертуару, прослуховувати виконання хорової музики;
- базові знання в галузі, необхідні для освоєння загально-професійних дисциплін;
- вміння використання професійно-профільованих знань та навичок під час вокально-хорової роботи в колективі, у процесі формування естетичних поглядів, тенденцій та художніх смаків; структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності;
- розвивати творчу уяву, художній смак; вміння розкривати творчий задум композитора; навички професійно-художнього виконання творів; вміння використовувати їх в професійній діяльності;
- вміння розуміти нескладні хорові твори для однорідного чи мішаного складу;
- використання теоретичних та методичних знань у професійній діяльності, володіння музично-хоровим репертуарним матеріалом різних епох, стилів для виконавської та концертної роботи;
- здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту і смислу хорових творів

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
практичні заняття			загальна кількість годин - 270, з них: аудиторних-115,		
самостійна робота			самостійна робота-155;		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
1-8	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	1-4 курси	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Тема 1. Самостійна попередня робота студента над твором для вивчення його з хоровим колективом.	практичне	репертуарні збірники	15		1-15 тижні
Самостійне вивчення хорового твору. Розспівування хору. Ознайомлення хорового колективу з вибраним твором.	самостійна робота	репертуарні збірники	20	10	
Тема 2. Розучування з хором невеликих творів гомофонно - гармонічної фактури для мішаного або однорідного хорів	практичне		16		1-16 тижні
Проведення розспівування в колективі. Робота над твором	самостійна робота	репертуарні збірники	20	10	
Тема 3. Практична робота студента з хором над хоровим твором.	практичне	нотна партитура	15		1-15 тижні
Вивчення теоретичного матеріалу для роботи з хором.	самостійна робота	1,5,6,9,10,14, 15	20	10	
Тема 4. Робота над загально-хоровим звучанням хорового колективу.	практичне	нотна партитура	16		1-16 тижні
Теоретичне вивчення питання хорового ансамблю	самостійна робота	5,6,7,8,10	20	10	
Тема 5. Виховання вміння контакту керівника з хоровим колективом. Робота над хоровим твором.	практичне	нотна партитура	15		1-15 тижні
Теоретичне вивчення матеріалу по хорознавству.	самостійна робота	1,5,6,9,10,14, 15	20	10	
Тема 6. Вдосконалення диригентської майстерності	практичне	нотна партитура	14		1-14 тижні

студента в процесі роботи над хоровим твором.					
Робота над хоровою партитурою, детальний вокально-хоровий аналіз.	самостійна робота	1,5,6,9,10,14, 15	20	10	
Тема 7. Робота над художнім виконанням хорового твору.	практичне	нотна партитура	15		1-15 тижні
Робота над хоровою партитурою, детальний виконавський аналіз.	самостійна робота	1,5,6,9,10,14, 15	20	10	
Тема8. Концертне виконання визначених творів.	практичне	нотна партитура	9	5	1-9 тижні
Робота над хоровою партитурою, детальний виконавський аналіз.	самостійна робота	1,5,6,9,10,14, 15	15		
Залік				25	9 тиждень
Всього годин			аудиторних-115, самостійна робота-155;		

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання вмінь студентів проходить за стобальною шкалою оцінювання: національною та ECTS.</p> <p>Оцінка в межах рівня «А» (90-100) - «відмінно» виставляється, якщо студент виявляє всебічні систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вільно володіє інструментом при ілюстрації вибраного твору, чітко ставить перед колективом завдання і обґрунтовує шляхи застосування теорії на практиці та демонструє здатність до теоретичного аналізу практичних проблем; вільно володіє диригентською технікою та чітко вербалізує думку та методично вивірено працює над вивченням хорового твору.</p> <p>Оцінка в межах рівня «В» - «дуже добре» (80-89) на заліку виставляється за умови, якщо студент виявляє добрі, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вільно володіє інструментом при ілюстрації вибраного твору, чітко ставить перед колективом завдання і обґрунтовує шляхи застосування теорії на практиці та демонструє здатність до теоретичного аналізу практичних проблем; добре володіє диригентською технікою та чітко вербалізує думку та методично працює над вивченням хорового твору.</p> <p>Оцінка в межах рівня «С» - «добре» (70-79) на заліку виставляється за умови, якщо студент виявляє достатні систематизовані, добрі знання програмного матеріалу, достатньо володіє інструментом при ілюстрації вибраного твору, чітко ставить перед колективом завдання і обґрунтовує шляхи застосування теорії на практиці та демонструє здатність до теоретичного аналізу практичних</p>
-----------------------------------	---

	<p>проблем; володіє диригентською технікою та чітко вербалізує думку та методично працює над вивченням хорового твору не достатньо орієнтується в методиці роботи над вивченням хорового твору.</p> <p>Оцінка в межах рівня «D» (60-69) - «задовільно» на заліку виставляється за умови, якщо студент виявив базові знання з предмету, недостатньо володіє інструментом при ілюстрації вибраного твору, не чітко ставить перед колективом завдання і не може добитися очікуваного результату.</p> <p>Оцінка в межах рівня «E» (50-59) - «досить задовільно» на заліку виставляється за умови, якщо студент виявив серйозні огріхи в знаннях основного матеріалу, допустив принципові помилки в роботі хором, не орієнтується в методиці роботи над вивченням хорового твору.</p> <p>Залік у 8 семестрі-25, поточний контроль-75.</p>
Практичні заняття	<p>На практичних заняттях студенти вчаться співати в хорі та працювати з хором, вивчають хорові твори, працюють над вдосконаленням вокально-хорової техніки, розвивають та формують свої вокальні та музичні задатки, професійну майстерність,</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань та готовність студента до виконання поставлених професійних завдань. Форми поточного контролю: робота з хоровим колективом., участь у концертах та підготовка концертного виконання твору.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться як результат вивчення навчального курсу та передбачає залік в 8 семестрі, концертне виконання підготовленого твору.</p>
<p style="text-align: center;">7. Політика курсу</p> <p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти-магістранти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теоретичні основи вокально – хорових дисциплін; - особливості хорового співу, характеристику вокального голосу, дитячого голосу та його вікові якості, психолого – педагогічні основи музичного сприймання та відображення; - хорові партії визначених творів, основні риси творчості композитора даного твору; - сутність, структуру й особливості вокально-хорової роботи та керування хоровим колективом. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знаходити творчий контакт в колективі, орієнтуватися в загальній хоровій звучності, слухати хорові партії, оцінювати якість звучання і виправляти помилки; - володіти вокально – хоровими навиками, необхідними для співу в навчальному, професійному та самодіяльному хоровому колективі; - провести бесіду про композитора, виклад змісту виучуваного твору, демонстрацію його на фортепіано; - самостійно проводити репетицію хору, скласти план проведення репетиції, визначити методику розучування твору, співати хорові партії; - підбирати хоровий репертуар для хорів різних видів; - використовувати творчі методи, нові методології в практичній роботі з хором та зацікавлення хоровою творчістю. <p>Поведінка в аудиторії повинна відповідати правилам поведінки студентів у навчальному</p>	

закладі. У взаємовідносинах викладач та студенти керуються загальними морально-етичними принципами та правилами поведінки відповідно до Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ухваленого Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року.

Студент має відвідувати практичні заняття, активно працювати, старанно готуватися до них, самостійно вивчати теоретичні питання по курсу, відповідати відповідному кваліфікаційному рівню, дотримуватися вимог професійної етики.

Рекомендовані твори для однорідного хору.

1. Вериківський М., укр. нар. пісня «Ой учора івечора», сл.Т. Шевченка «Думи мої»;
2. Верьовка Г., сл. Т.Шевченка «Не щебече соловейко»;
3. Колесса М., укр. нар. пісня «Ой зацвіли фіалоньки», «Павоньки ходять»;
4. Леонтович М. укр. нар. пісня « Закувала зозуленька», «Ой у полі жито», «Було літо», « Ой сивая зозуленька»;
5. Ревуцький Л. укр. нар. пісня «Іди, іди дощику», «Прилетіла перепілонька»;
6. Степовий Я., сл. Т. Шевченка «Садок вишневий»;
7. Фільц Б., сл. О.Олеся «Білі гуси».

Рекомендовані твори для мішаного чотириголосого хору.

1. Бах Й. Хорал з "Рождественської ораторії".
2. Бортнянський Д. "Будь ім"я Господнє"
3. Верещагін Р. Обробка укр. нар. пісні "Луло літо"
4. Верьовка Г., сл.І.Франка "Не забудь юних днів".
6. Козак Є. Обробка укр. нар. пісні "Дам я яловицю".
7. Крижанівський Є, сл. народні "Пісня про Олексу Довбуша"
8. Колесса М. Обробки укр. нар. пісень "Весна наша", "Ой у полі криниченька".
9. Колеоса Ф. "Кругом женчики", "Ізрівняйтея гори".
10. Корчинський Ю. Обробка укр. нар. пісні "У лузі, у лузі – червона калина"
11. Котко Д. Обробка укр. нар. пісні "Пряла б же я куделицю".
12. Леонтович М. Обробки укр. нар. пісень «Ой піду я в сад гулять», "Ой вербо, вербо", "Налетіли журавлі", "Зажурились галичани", "В полі-полі плужок ходить", "Ой горе тій чайці", "Ішов козак без ліс".
13. Лисенко М. Обробки укр. нар. пісень "Із-за гори високої", "І снилося", "Як з Бережан до Кадри", "Кладочка".
14. Лотті А. "Мізерере"
15. Людкевич С., сл. Д.Млаки "Сонце ся сховало".
16. Моцарт А., укр. текст М. Бахтинського "Літній вечір".
17. Нижанківський Н. Обробка укр. нар. пісні "Чи ти мені, дівчинонько".
18. Січинський Д. "Аллилуя", "Будь ім"я Господнє".
19. Степовий Я. Обробка укр. Нар.пісні "Ой літає соколонько"
20. Стеценко К. Коляди "Нова радість стала", "Ходив походив місяць", "По всьому світу".

8. Рекомендована література

Базова (Бібліотека Навчально-наукового інституту мистецтв)

1. Болгарський А. Г., Сагайдак Г. М. Хоровий клас і практика роботи з хором. К., 1987. К-сть екз.: 20
2. Дмитревський Г. О. Хорознавство і керування хором. К., 1961. К-сть екз.:1
3. Їжак В. О., Серганюк Ю. М., Серганюк Л. І. Методика аналізу хорових творів. Івано-Франківськ, 1992. К-сть екз.:4
4. Зваричук Ж. Й. Методичні рекомендації для вивчення, організації самостійної роботи студентів та практичних модулів з дисципліни «Хоровий клас». Ів.Франківськ, 2017. К-сть екз.:5

5. Зваричук Ж. Й. Питання хорознавства. Навчально-методичний посібник. Ів.-Франківськ, 2018. К-сть екз.: 5.
6. Коломієць О. М. Хорознавство. Навч. Посібник. Київ: Либідь, 2001.168с. К-сть екз.:5
7. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. К., 1986. 96с. К-сть екз.:4
8. Падалко Л. І. Виховання ансамблю в хорі. Посібник. К.: Мистецтво,1996. 172с. К-сть екз.: К-сть екз.:1
9. Серганюк Л.І. Методика аналізу хорових творів. Івано-Франківськ, 2016. К-сть екз.: 10
10. Соколов В. Г. Работа с хором. М., 1967, 1983. К-сть екз.:11
11. Соколов В. Г. Хороведение . М., 1971. К-сть екз.:2
12. Струве Г. А. Школьный хор. М., Просвещение, 1981. К-сть екз.:2
13. Стулова Т. Хоровой класс: (Теория и практика вокальной работы в детском хоре). Учебное пособие .М.: Просвещение, 1988.-126 с. К-сть екз.:15
14. Пігров К. Керування хором. К., 1956. К-сть екз.:4
15. Чесноков П. Г. Хор и управление им. Предисловие К. Птицы. М.: Государственное муз.из-во, 1961.240с. К-сть екз.:1

Репертуарні збірники

- Бібліотека хору»Київ». Київ,2008. 2015.
- Благослови, душе моя, Господа. Упорядник Зваричук Ж.Й. м.Ів.-Франківськ, 2000. 90с.
- Долчук Р.О., Доронюк В.Д., Шегда Л.В., Щавінський М.М. Хрестоматія духовної музики України,-ПНУ ім. В.Стефаника, Івно-Франківськ, 2011. 310с.
- ДревьянкоБ.П. На урилах «Мрії»: Збірка хорових творів / Упорядник Богдан Деревьянко.- Львів: Видавництво Львів. Комерц.академія. 2004. 225с.
- Колесса М.Ф. Вибрані хорові твори. «Муз.Україна», 1983.-134с.
- М. Колесса «Хорові твори».Редактор Г. Я. Гембера. Київ, «Муз.Україна»,1998. 48с.
- Козак Є. Хорові твори. Муз.Україна,Київ,1997. 40с.
- Кошиць О. Українські народні пісні. Муз.-хорове т-во УРСР.-Київ. 1968. 117с.
- Леонтович М. «Хорові твори». «Музична Україна»,-Київ,1977. 320с.
- Леонтович М. «Хорові твори». / Упорядник Кузик В.В. «Музична Україна», Київ, 2005.
- Лятошинський Б. М. Українські народні пісні в обробці Б. Лятошинського. «Музична Україна»,-Київ, 1974.-90с.
- Муніципальний камерний хор «Легенда»: Репертуарний збірник./ упорядкування І.Циклінський: Вип.2. Дрогобич: Посвіт,2006. 146с.
- СвятаЛітургія Іоана Золотоустого. Упорядник Зваричук Ж.Й. Ів.- Франківськ. 2008.198с.
- Серганюк Ю.М. Наша дума, наша пісня. Збірник хорових творів. Івано-Франківськ,1992. 82с.
- Співає Лемківська хорова капела «Бескид». Упорядник Чоловський П.М. Івано-Франківськ, 2007. 106с.
- «Первоцвіт»: з піснею у нове тисячоліття. Збірник творів із репертуару народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного Дому с. Микитинці. / Упорядник Ганна Карась, Ів.-Франківськ: Місто НВ, 2009. 80с.